

Vereniging van
Senioren-
Ambtenaren van de gemeente
's-Gravenhage

JOURNAAL

V
S
A
G

mei 2024
jaargang 47

Voorzitter

L.G.J. Draisma
070 - 358 90 51
leo.draisma@gmail.com

Secretaris

Mevrouw H.L. Loke
070 - 366 96 70
h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/
ledenadministratie**

E.F.H. de Kleijn
070 - 354 46 22
penningmvsag@outlook.com

**Plaatsvervangend
penningmeester**

T. Rijksen
06 - 23 33 68 82
ton2001@ziggo.nl

Bestuurslid

Mevrouw C. Bult
06 -31 56 16 60
cobi.b@casema.nl

E-mail bestuur

vsag@denhaag.nl

Postadres

Zuidlarenstraat 57
kamer 1.09
2545 VP Den Haag

Bankrekening

NL95 INGB
0003 9305 93

t.n.v. Penn.
ver. v.
Senioren
Ambt. Gem.
's-Gravenhage

Website

<https://www.vsag.nl>

Half stok

De herdenking op 4 mei op het Trekvlieplein van de ambtenaren van de gemeente die slachtoffer waren van de verschrikkingen in de Tweede Wereldoorlog, is iedere keer een bijzondere gebeurtenis. Zoals elk jaar is de VSAG er bij. De stilte nadat op de trompet het taptoesignaal is gespeeld is indrukwekkend.

Net als de afgelopen drie jaar is er in dit Journaal uitgebreid aandacht voor ambtenaren die de Tweede Wereldoorlog niet hebben overleefd zoals Jaantje Gobits-Wilkens.

Zij werd op 1 maart 1941 met al haar joodse collega's door de Duitsers ontslagen. Bij de onthulling van de plaquette met daarop de namen van de omgekomen ambtenaren van de Gemeentesecretarie in 1949 prees de vroegere

gemeentesecretaris Boisson haar hoogstaand karakter waardoor ze volgens hem als mens en collega geliefd was.

Tuinman Cornelis Geers van de toenmalige Gemeentelijke Plantsoenendienst zat als lid van de Ordedienst in het verzet en belandde via het Oranjehotel in Scheveningen in het concentratiekamp Buchenwald. Hij was er zo slecht aan toe dat hij een week nadat het kamp was bevrijd aan uitputting bezweek.

Er is geen foto van hem. Toch krijgt hij in dit Journaal in zekere zin een gezicht door de kaarten met daarop zijn gegevens die in het concentratiekamp Buchenwald zijn gemaakt.

Ook zijn Duitse overlijdensakte, de Sterbeurkunde, hebben we in een oorlogsarchief in Duitsland gevonden. Om stil van te worden.

Op 4 mei hangt, ook voor Jaantje Gobits-Wilkens, Cornelis Geers en alle die andere omgekomen medewerkers van de gemeente, de vlag halfstok.

Ook in de Haagse toren, die we een maand later, op vrijdag 7 en vrijdag 14 juni gaan bezoeken.

Dat wordt met 288 treden een stevige klim, maar we stoppen op elke verdieping zodat we telkens op adem kunnen komen. Anders helpt een heel oud versje op de binnenmuur van de toren wel:

Rust vreemdeling die my
St. Jacobs-Toorn betreet.

'k ben zeshoeks,
binnensmuurs vier mael agt
voeten breet en agt mael
dertighoog;

Hebt gy geteld Uw stappen.

Ga voort, klim tot mijn top,
drie hondert vijftig trappen.

Of zoals het een paar eeuwen later wordt gezegd: je bent geen Hagenees als je er niet een keer op bent geweest.

Op mijn nadrukkelijke oproep het bestuur te versterken of incidenteel een helpende hand te bieden zonder de vaste verplichtingen van een bestuurslid hebben twee leden voorzichtig positief gereageerd. Ze willen niet in het bestuur gaan zitten, maar incidenteel helpen. Ze lopen een paar bestuursvergaderingen mee om te kijken hoe dat gaat.

Ik hoop dat dit een verlichting betekent, want wat de gevolgen kunnen zijn als er niemand in het bestuur bij komt heb ik een paar keer klip en klaar aangegeven. Je moet er toch niet aan denken dat over een tijdje ook voor de VSAG de vlag half stok hangt!

Leo Draisma,
voorzitter

Voor vaartocht naar Slot Loevestein kan nog worden ingeschreven

Voor de vaartocht op dinsdag 28 mei van Vianen naar Slot Loevestein waar er een rondleiding is kan nog worden ingeschreven.

De bus vertrekt om 8.00 uur vanaf het busplatform op het Centraal Station. In Vianen gaan de deelnemers aan boord van het partyschip

'Domani' waar ze met koffie of thee en appelgebak worden ontvangen.

Vervolgens varen ze gedurende twee uur over de Waal naar Slot Loevestein, waar een gids allerlei bijzonderheden over de geschiedenis vertelt. Na de rondleiding vaart de 'Domani' terug naar Vianen en is er aan boord een diner. Om 19.30 uur is de bus terug op het Centraal Station.

Aanmelden

Deelname aan deze lentetocht kost € 85,00, voor een introduc e € 97,50. De Museumkaart en de VIP-kaart van de VriendenLoterij zijn niet geldig omdat al een groepskorting is verrekenend.

Aanmelden kan door het betreffende bedrag over te maken naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Loevestein.

Bezoek aan reddingstation KNRM in Scheveningse haven

Al 200 jaar worden vanuit de Scheveningse haven schipbreukelingen gered door vrijwilligers op de reddingboot. Elk jaar moeten ze zo'n 150 keer in actie komen waarmee de post in Scheveningen een van de drukste is.

Op dinsdag 2 juli om 10.00 uur geven bemanningsleden van het Scheveningse reddingstation van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij voor de VSAG een presentatie over het reddingwerk in het vorig jaar geleden geopende nieuwe boothuis aan de Visafslagweg 101 op de hoek met de Vissershavenweg.

Ook is er een rondleiding langs het materieel dat wordt gebruikt in dit reddingstation, dat 24 uur per dag met 45 vrijwilligers van wie 12 vrouwen oproepbaar is. Behalve de bemanning van de reddingboten zijn er ook vrijwilligers aan de wal.

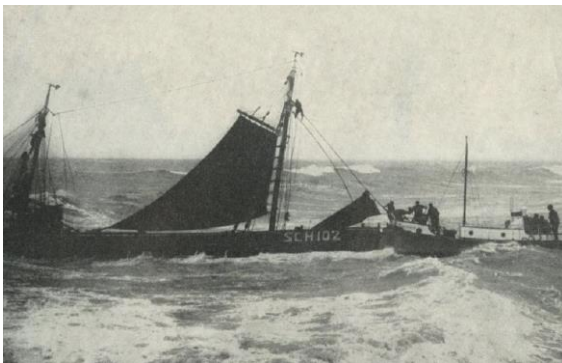

De historie van de KNRM gaat terug tot 1824 nadat bij een reddingspoging zes redders waren verdronken en er een georganiseerd reddingwezen ontstond met stations langs de kust. Sindsdien hebben vrijwilligers zich ingezet om met gevaar voor eigen leven mensen in nood op zee te redden. De verhalen daarover zijn soms erg spannend door het moedig optreden van de redders, die met steeds beter materieel naar zee konden.

Bij de oprichting van de KNRM waren er in Scheveningen al goede reddingmiddelen, zodat daarmee kon worden begonnen. Het station in Scheveningen groeide uit en kwam per jaar tientallen keren in actie. Het werd pas echt bekend na de ramp met het lek geslagen barkschip Ango, dat op 21 november 1888 tijdens een zware noordwester storm op 400 meter uit de kust tegenover het Kurhaus strandde. Twee keer kon de roeireddingboot niet bij het schip komen. Ook de wipperploeg kon geen verbinding tot stand te brengen. Van de elf in het tuig gevluchte zeelui vonden er negen hun graf in de golven.

De kritiek was hevig maar sloeg om toen de bemanning een jaar later op 10 februari 21 opvarenden van een Engelse driemaster redde en daarvoor door de Engelse regering werd onderscheiden.

Drie jaar nadat in 1905 de vissershaven was aangelegd kreeg het reddingstation een motorreddingboot, waaraan echter in het begin veel gesleuteld moest worden. In 1925 kwam de Zeemanshoop die niet veel groter maar wel veel betrouwbaarder was.

de SCH102 gered.

Vissers

Met de Zeemanshoop en schipper Martinus Bruin aan het roer werden, terwijl honderden Scheveningers vanaf de boulevard toekeken, in 1938 in een zeer zware storm negen vissers van

Twee jaar later, op 14 mei 1940, werd de Zeemanshoop door vier studenten gekaapt waarmee ze 42 voornamelijk Joodse vluchtelingen naar Engeland brachten. Tijdens de oorlog gebruikte de Engelse marine de boot als communicatievaartuig.

De reddingboot Arthur nam in 1940 de plaats van de Zeemanshoop in. Hoewel deze boot voldeed bleef er behoefte aan een reddingboot die ook bij het zwaarste weer de haven uit kon komen. Dat werd in 1961 de Brandaris. Deze boot volgde de Dorus Rijkers op, die sinds

1955 in Scheveningen had gelegen. De Arthur opereerde tot 1958 als reserveboot en was bij nog veel reddingsacties betrokken.

In 1965 kwam de Bernard van Leer, die tot 1997 dienst deed. De boot redde met schipper S.C. den Heijer aan het roer, in april 1973 de voltallige bemanning van het radiozendschip Veronica, dat tijdens een vliegende orkaan op de kust van Scheveningen was gestrand.

De Jan van Engelenburg verving in 2000 de Javazee, waarmee ook voor het reddingstation Scheveningen het tijdperk van de snelle reddingboten aanbrak.

Aanmelden

Het bezoek aan het reddingstation Scheveningen van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij kost inclusief een kop koffie € 5,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Redding.

Beklimming Haagse
toren met uitleg
over carillon door
stadsbeiaardier

De 92 meter hoge Haagse toren van de Grote of Sint Jacobskerk bestaat dit jaar 600 jaar en is een van de oudste gebouwen van Den Haag. Voor de VSAG is er op vrijdag 7 en vrijdag 14 juni een beklimming van de markante en zeshoekige toren. Er moeten 288 treden worden beklommen. Hoewel dat met tussenpozen gebeurt is het een flinke inspanning. Stadsbeiaardier Gijsbert Kok legt de werking en het versteken van het carillon uit. Na afloop rond 13.00 uur is er koffie in Café Soof in het tegenover de kerk gelegen Nutshuis.

Al voor de bouw van de toren werd gesproken over het luiden van de klokken, die in een houten klokkenstoel naast de kerk hingen. In 1421 werd met de bouw van de toren begonnen, die drie jaar later klaar was. Op 29 december 1539 brandde de toren door blikseminslag af en werd in 1542 herbouwd.

De toren, eigendom van de gemeente, was vroeger ook een uitkijkpost voor brand. De torenwachters moesten de klok kleppen als ze een brand zagen. Doordat veel huizen van hout waren en de bestrijding van brand heel erg gebrekkig was kon een brand hele steden in de as leggen. De torenwachters deden door de opkomst van de telefonische brandmelding tot 1864 dienst

Carillon

De Haagse toren is vooral bekend door het carillon, dat op maandag, woensdag en vrijdag van twaalf tot een is te horen als stadsbeiaardier Gijsbert Kok, in dienst van de gemeente, op het klavier speelt. Bij de herbouw van de toren na de brand in 1539 werden weer luidklokken, een uurwerk en een klein klokkenspel geplaatst. Een cilinder met gaten en pennen zorgde ervoor dat elk heel uur voordat de klok sloeg een bescheiden klokkenspel was te horen.

In de loop der tijd kwamen er klokken bij die niet alleen door een trommel automatisch speelden maar ook door een beiaardier werden bespeeld. Zo bestelde de Haagse magistraat in 1647 en 1648 tien klokken. In 1686 kreeg de Antwerpse klokkengieter Melchior de Haze opdracht een geheel nieuw spel van 37 klokken te leveren.

Tijdens de restauratie van de Haagse toren tussen 1951 en 1957 werd ook de beiaard gerestaureerd en tot 51 klokken uitgebreid, die op een nieuw klavier werden aangesloten. Dat staat nu op de uurwerkzolder

omdat het in 1987 werd vervangen door een nieuw exemplaar.

Stadsbeiaardier Gijsbert Kok, in dienst van de gemeente, speelt tijdens de beklimming op de houten stokken en pedalen van dit klavier. Ook laat hij zien hoe het carillon nieuwe melodieën speelt door het versteken van de speeltrommel.

Aanmelden

Het maximum aantal deelnemers aan de beklimming is per keer 15. Zij moeten zich om uiterlijk 11.15 uur verzamelen bij de ingang van de Grote Kerk. Als de groep van 7 juni is volgeboekt worden degenen die overblijven doorgeschoven naar de beklimming op 14 juni. Omdat niet van alle leden hun telefoonnummer of e-mailadres bekend is wordt verzocht dit bij de aanmelding erbij te zetten zodat het doorschuiven naar de tweede beklimming kan worden doorgegeven. Ook kan bij de aanmelding worden aangegeven of er voor een datum een voorkeur is.

De beklimming met daarna koffie in Café Soos kost € 5,--. Dit bedrag moet worden overgemaakt naar NL74 INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Toren.

Oudste winkelcentrum
van het land uit 1885

Drukbezochte en zeer interessante rondleiding in de Passage

De belangstelling voor de rondleiding op dinsdag 16 april door De Passage, ook wel de 'grande dame' van het Haagse winkelen genoemd, was met meer dan 60 aanmeldingen erg groot. Er konden er niet meer dan 40 meedoen en die moesten ook nog in twee groepen worden verdeeld. De overige belangstellenden waren daarom een week later aan de beurt. De reacties van de deelnemers op de verrassende en interessante rondleiding waren enthousiast. "Nooit geweten dat dit er was."

Voor de eerste rondleiding met de gidsen Annemieke en Merel werd op de Hofweg verzameld bij de ingang van de Passage, die op 4 mei 1885 door wethouder Vaillant werd geopend voor het 'deftig winkelen' door Haagse notabelen. Ze kochten luxe

artikelen zoals handschoenen, lingerie, korsetten, paraplu's, wandelstokken, horloges, klokken en edelstenen. Nu is bij de ingang aan de Hofweg de winkel Hop & Stork gevestigd met een assortiment koffie, bonbons en chocolade. Hop verwijst naar het Haags Hopje dat door baron Hop is uitgevonden en Stork naar de ooievaar, het symbool van Den Haag.

Gids Annemieke vertelde eerst wat over de geschiedenis van Den Haag, met name over de zand- en veenbodem. Er zijn drie zandstroken, waarvan er een dwars door de stad loopt. De Passage is grotendeels op zand gebouwd, maar een stukje richting de Spuistraat op veen. De vloer loopt dan ook schuin af. Vanaf de ingang aan de Gravestraat is dat het duidelijkst te zien. Na de vijfde lamp hangen de lampen wat lager waardoor het optisch toch recht lijkt te lopen.

Winkeliers

De winkeliers woonden vroeger met hun gezin boven de winkel. Omdat hun kinderen niet echt buiten konden spelen verhuisden ze vaak. De woonetages waren moeilijk te verhuren omdat de huurders via de winkel naar boven moesten. Soms werd daarom een aparte ingang gemaakt. Een appartement van twee verdiepingen van 600 m2 boven de ingang aan de Gravestraat staat vol met kunst en antiek. Dit 'Serviezenpaleis' is bekend van het tv-programma BinnensteBuiten.

Bij de uitleg op de Hofweg werd ook gewezen op een balkon met een goed zicht op de Tweede Kamer en het Binnenhof. Hier worden diverse 'NOS momenten' opgenomen. Dit balkon werd nadat de deelnemers in twee groepen waren verdeeld, ook bezocht.

Onderdeel van de rondleiding was een bezoek aan de expositieruimte waar een beeld wordt gegeven van de geschiedenis van de Passage en van het voormalige Theater du Passage waar vroeger Snip

en Snap optraden en dat in 1986 de deuren sloot om plaats te maken voor het Novotel. De originele glas-in-lood letters van het Theater du Passage hangen in de expositieruimte.

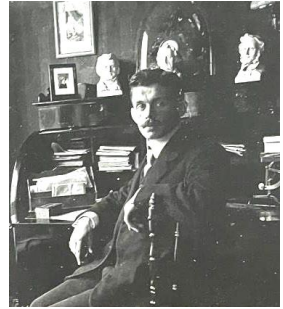
Bij de verbouwing van het theater in 1970 werden de loges voor 'de hooggeplaatste personen, die zich niet onder het gewone volk wilden mengen' verwijderd. Ook het bij mensen met hoogtevrees beduchte tweede balkon verdween. Doordat het theater dat 1100 stoelen telde diagonaal omhoog liep, hadden de bezoekers op dat balkon het gevoel dat ze vielen.

Overigens had de Passage meer bioscopen. De allereerste en zeer druk bezochte was er 1905. Een 'explicateur' zorgde voor het commentaar en de geluiden. Een suppoost kondigde de film af met: "Het licht gaat aan, dames en heren". Dit theater werd rond 1920 gesloten. Vier jaar later ging de bioscoop weer open. Een eigen orkest begeleidde de stomme films. Bij de opening van de derde arm van De Passage naar de Hofweg eind 1929 werd de bioscoop die was verhuisd naar de plek waar nu Novotel zit, eveneens geopend.

Hoeden

Behalve krantenartikelen en historisch beeldmateriaal zijn in de expositieruimte ook violen en hoedjes uit de voormalige exclusieve en drie etages tellende hoedenwinkel Ladies Paradise te zien. Koningin Juliana en Prinses Beatrix behoorden tot de clientèle, evenals leden van de Tweede Kamer voor een hoed op Prinsjesdag. Ter gelegenheid van de geboorte van Prinses Juliana op 30 april 1909 werd de Passage uitgebreid versierd.

Een jaar later ging postzegelhandel G. Keizer & Zoon open. Ook Pieter Willem Akkerman opende een winkel, die eveneens een begrip werd. Hij verkocht dozen postpapier, visitekaartjes, rubber handstempels, datumstempels en emailen naamborden. Nu levert Akkerman als Hofleverancier en vulpenspecialist de vulpen waarmee de troonwisseling wordt ondertekend.

Door de bijzondere samenstelling van de inkt zijn de handtekeningen over honderden jaren nog leesbaar.

Veel kunstenaars kwamen in de Passage. De Haagse Kunstkring is er tot stand gekomen. Schrijver Bordewijk was graag in de Passage. Er staat een beeld van zijn hoofd. Op een plaquette staat een gedicht van Gerrit Achterberg met de beroemde zin: 'Den Haag, je tikt er tegen en het zingt'. De eerste overzichtstentoonstelling van Vincent van Gogh in Nederland werd in 1892 in de Passage georganiseerd door Jan Toorop, die lid van de Haagse Kunstkring was.

Brand

In 1990 was er een grote brand in de Passage op de hoek met de Spuistraat. Bij de restauratie werden gevels in de oorspronkelijke staat teruggebracht en de marmeren vloer door Italiaanse vaklui hersteld. Hun namen staan op een plaquette in de vloer vlak bij de centrumcirkel. Vooral bij de voormalige winkel in feest- en fopartikelen was de vloer uitgesleten door de vele kinderen die voor de etalageruit stonden. De vloeren moeten na een aantal jaren worden gerepareerd en geschuurd.

In het verlengde van een poot van de oude Passage loopt sinds 2014 tussen de Spuistraat en de Grote Marktstraat de Nieuwe Haagse Passage. Deze heeft net als het oude deel een glazen dak, dat in 2017 werd vervangen. De gevel aan de Grote Marktstraat is gemaakt van traditionele Nederlandse keramische tegels in wit en blauw.

Op de plek van de Nieuwe Haagse Passage was in 1906 de Grand Bazar gevestigd, het eerste warenhuis van Den Haag. Een tegeltableau en de kolommen van de Grand Bazar zaten nog in de oorspronkelijke gevel en werden in het ontwerp opgenomen, opgepoetst en gerenoveerd.

Vlak bij de Apple Store in de Passage, een van de grootste van Europa, was tot 1970 Hotel du Passage gevestigd. De glazen overkapping in de winkel verwijst naar de binnentuin van het hotel. De gerenoveerde trap in de Store is een overblijfsel van het hotel.

Na afloop genoten de deelnemers in 't Goude Hooft van een luxe lunch.

Gezellige drukte tijdens paasbingo

De met 35 deelnemers goed bezochte en gezellige paasbingo op dinsdagmiddag 26 maart in de ruimte van de VSAG deed in alle opzichten zijn naam eer aan.

De gastvrouwen Anneke Bleijenberg en Gonny Looijen hadden niet alleen gezorgd voor advocaat met slagroom, maar ook de ruimte en de tafels op z'n paasbest versierd met zelfgemaakte stoffen kipjes en schaaltes met chocolade eitjes voor bij de koffie. Volop paasfeer dus.

De bingo werd gepresenteerd door Ed de Kleijn en Cees Kloet, die hoewel hij tijdens de Algemene Ledenvergadering als bestuurslid vertrok, toch beschikbaar blijft voor diverse evenementen.

Gastvrouw Gonny Looijen had weer mooie prijzen uitgezocht en elke prijs ging vergezeld van een 'paasdingetje'. Na de eerste twee rondes was er een pauze en kon iedereen genieten van een advocaatje met slagroom. Vervolgens was er na de derde ronde zoals gebruikelijk een gratis vierde ronde.

De vier hoofdprijzen voor een volle kaart bestonden uit een pakket met streekproducten van een boerderij uit het Westland. Deze prijzen

gingen naar de dames Uth en Bours en de heren Haak en Draisma.

Tussen de

rondes door werden telkens vier zakjes paaseitjes verloot waardoor veel deelnemers toch met iets naar huis gingen.

Personalia

Nieuwe leden/vrienden:

mevr. A. Taal-de Bruin
mevr. I. Bruijnius-Flinterman
dhr. E. van Aken
mevr. A. Erkoc
mevr. S.V.J. Knulst
dhr. A. van den Heuvel

Overleden:

mevr. M. Hofland-Pronk
mevr. E. Withoos-Lubbert
dhr. G.H. Douma

Agenda

2/5: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG
4/5: herdenking van de in de Tweede Wereldoorlog omgekomen ambtenaren van de gemeente Den Haag, 9.30 uur, Trekvlietplein
11/5: fietstocht, 10.00 uur, verpleeghuis Houthaghe, Toon Dupuisstraat
28/5: vaartocht van Vianen naar Slot Loevestein, 8.00 uur, busplatform Centraal Station

Herhaling Vlietvaart naar en van Delft op dinsdag 20 augustus

Gezien de beperkte ruimte op de boot en de grote belangstelling vorig jaar wordt de succesvolle Vlietvaart op dinsdag 20 augustus herhaald.

Vanaf de Bierkade in Den Haag vaart de boot van De Oievaart over de voormalige vaarroute

van de door een paard voortgetrokken trekschuiten over de Vliet naar Delft.

Na de lunch in restaurant Het Vermeertje aan de Nieuwe Langendijk wordt terug naar Den Haag gevaren.

Lopen

Leden die belangstelling voor de Vlietvaart hebben moeten er rekening mee houden dat van de ligplaats in Delft naar het restaurant en ook weer terug een kwartier moet worden gelopen.

Nadere bijzonderheden staan te zijner tijd in het Journaal.

Fietsers lopend en puffend op voetgangersbrug over de Zweth

De tweede fietstocht op zaterdag 13 april trok 12 deelnemers. Het was met het heerlijke weer en niet te veel wind als het ware een lentetocht. Ze vertrokken zoals gebruikelijk om 10.00 uur vanaf het verzamelpunt bij Houthaghe in de Toon Dupuisstraat. Ton van der Linden had bedacht niet in een ronde rechtsom maar linksom over de bekende paden naar 't Woudt te gaan. Vooral het Meerpad bleek van west naar oost heel veel mooier te zijn dan omgekeerd.

Bovendien had hij omdat het naar 't Woudt niet zo ver is de tocht wat verlengd door op de heenweg langs de Leyweg en de Strijpkade te gaan. Daarna parallel aan de trambaan over de Middenweg naar de Barbier, onder de N211 door en zoveel mogelijk door het groen tussen de N211 en de Zwethkade Noord langs de Bonte Haas naar het Groeneveldpad.

De voetgangersbrug over de Zweth moest lopend en puffend worden genomen omdat het niet mogelijk is een aanloop te nemen en vaart te maken

Vervolgens ging het langs de Groeneveldmolen naar de Woudseweg. De brug over de Groeneveldse Watering is wegens de vereiste doorvaarthoogte ook behoorlijk hoog, maar daar konden de deelnemers wel gang maken en was het daardoor een makkelijk te nemen hindernis. De werkzaamheden op het fietspad en de Woudseweg vormden, zo bleek tijdens een verkenning door Ton van der Linden een dag eerder, geen blokkade.

Koffie

Na de koffie met al dan niet iets erbij in de Hooiberg ging het via het Gasthuispad, het Meerpad, de Lotsweg, het gemaal, weer onder de N211 door, de Barbier en de Laan van Wateringseveld terug naar huis. De tocht was bijna 25 kilometer lang.

De volgende fietstocht wordt verreden op zaterdag 11 mei. Zoals gebruikelijk wordt om 10.00 uur vertrokken bij het verpleeghuis Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat 10. Bij twijfel of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat kan Ton van der Linden worden gebeld: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.

Herdenking in Tweede Wereldoorlog

Op 1 juli 1946 werd op de Gaslaan onder zeer grote belangstelling een oorlogsmonument van de toenmalige Reinigingsdienst onthuld. De zuil staat sinds 2012 op het Trekvlieplein met de drie plaquettes van de vroegere Plantsoenendienst, het Electriciteitsbedrijf en het Gasbedrijf.

Daar worden op zaterdag 4 mei alle ambtenaren van de gemeente herdacht, die in de Tweede Wereldoorlog om het leven zijn gekomen. Zij stierven tijdens hun tewerkstelling in Duitsland, in een concentratiekamp, bij razzia's en het bombardement op het Bezuidenhout.

omgekomen ambtenaren gemeente

Na de inloop met koffie en thee vanaf 9.30 uur begint de herdenking om 10.00 uur.

Toespraak
Burgemeester Van Zanen houdt een toespraak, er worden voordrachten gehouden en kransen gelegd.

Nadat op de trompet de taptoe is gespeeld worden twee minuten stilte in acht genomen. Na afloop is er tot 11.30 uur

een lichte lunch.

Het monument werd onthuld bij het 75-jarig bestaan van de Reinigingsdienst op initiatief van de medewerkers. In de ruwe steen van de zuil waren de zeven namen van hun omgekomen collega's gebeiteld.

Het werd onthuld door directeur P. de Graaff, waarna een minuut stilte in acht werd genomen. Nadat de Reinigingsharmonie het 'Wilt heden nu treden' had gespeeld, aanvaardde wethouder Van Tempel het monument namens het gemeentebestuur. Met het spelen van het Wilhelmus door

de Reinigingsharmonie werd de herdenking afgesloten.

Plaquette

Wegens werkzaamheden op het centraal terrein aan de Gaslaan moest het monument tijdelijk worden verwijderd. Op 15 april 1985 werd het

weer teruggezet. Daar stond het tot 2012 toen het met de plaquettes van het Electriciteitsbedrijf, het Gasbedrijf en de Plantsoenendienst naar het Trekvlietplein werd verplaatst. Waar in de steen de uitgehakte namen stonden was een plaquette met daarop de namen aangebracht.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

Plantsoenendienst moest van Duitsers op jacht naar duiven

'Arbeiders van den Plantsoenendienst', zoals ze in de Haagsche Courant werden genoemd, werden in juli 1940 op het Binnenhof bij een net met daaronder gevangen duiven gefotografeerd. Het had niets met overlast van de duiven te maken, want ze moesten in opdracht van de Duitsers worden gevangen omdat ze in kleine kokertjes die aan de poten vastzaten berichten naar de geallieerden konden overbrengen. Ze moesten daarom zo snel mogelijk uit het straatbeeld. Een jaar eerder werden ze nog door een Nederlandse soldaat gevoerd.

De medewerkers van de Gemeentelijke Plantsoenendienst spanden op verschillende plekken in de stad netten om de duiven te vangen en daarna te doden. Vooral op het Binnenhof trokken de

duivenvangers veel belangstelling. Veel Hagenaars gaven de gevangen duiven brood ondanks het voederverbod.

De Haagsche Courant deed verslag:

“De gemeentelijke plantsoenendienst is de laatste dagen bezig met het vangen van duiven die in Den Haag vrij rondvliegen en aan niemand toebehooren. Zij vormden eigenlijk een attractie van onze stad; vooral op het Binnenhof bestond er een steeds grootere belangstelling voor en het aantal foto's dat er van is gemaakt is legio. Dat zij zich in een zekere populariteit verheugden blijkt wel uit het feit dat tientallen mensen de diertjes van brood voorzagen.

Duiven mogen echter niet vrij meer rondvliegen en dit verbod geldt natuurlijk ook voor deze duiven. Het zou namelijk mogelijk zijn dat er zich postduiven onder zouden bevinden. In totaal zijn er ongeveer driehonderd duiven in Den Haag die vrij rondvliegen. Op het Leeuwerikplein is een grote kooi opgesteld waarin zich voedsel bevindt. Vliegen de duiven er in, dan zijn ze gevangen. Ook op andere punten van de stad, o.a. Statenlaan en Pauwenlaan, wil men dergelijke kooien plaatsen.

Het blijkt intusschen een lastig karwei te zijn; tot nu toe zijn een vijftigtal duiven gevangen. Hoewel het publiek de diertjes niet meer mag voeren, ze komen anders niet naar de kooien, strooien toch nog heel wat menschen broodkrumels voor hen uit. Men wees ons er op dat dit een verkeerd medelijden is, aangezien de lijdensweg dezer duiven er door verlengd wordt. Zij krijgen niet genoeg voedsel en lijden daardoor honger. Dus hoe eerder ze worden gevangen hoe beter.”

Om meer succes bij het vangen van de duiven te hebben werd iets anders geprobeerd. Ook hierover berichtte de Haagsche Courant onder de kop 'Het vangen der losvliegende duiven is moeilijk':

“Losvliegende duiven moeten gevangen worden genomen. En met man en macht wordt eraan gewerkt om in onze stad aan dit voorschrift gevolg te geven. De practijk heeft evenwel uitgewezen dat het verschalken van onze stadsduiven geen sinecure is. En met alle respect voor de met het vangen belaste personen moet toch gezegd worden dat tot nog toe het resultaat povertjes is geweest.

Alcohol

De in het stadsbeeld zo vertrouwd geworden dieren geven blijk hun vrijheid op buitengewoon hoogen prijs te stellen. Het uitblijven van het gewenschte succes deed echter de vindingrijkheid der vangers toenemen. En een der deskundigen kwam op een zeer lumineus idee, alzoo meende men. Men zou zijn toevlucht nemen tot alcohol. Daarbij werd uitgegaan van de gedachte dat overmatig gebruik van dit vocht -evenals bij menschen- een “verlammende” uitwerking op de duiven zou hebben.

Het experiment werd vanochtend genomen op het Plein waar -naar schatting der deskundigen- minstens 200 duiven dagelijks rondfladderden. Twee en een halve liter onvervalschte oude klare zou eraan gespenseerd worden. Het Schiedamsche vocht werd over een flinke hoeveelheid hennepzaad uitgegoten en zoo hing er vanochtend rond het standbeeld de penetrante geur van borrels.

De vangers leefden in afwachting en zie, de duiven die heelemaal niet begrepen hebben waaraan zij zooveel goedheid te danken hadden, wierpen zich met een verrassende gulzigheid op het in jenever gedrenkte zaad. Zij aten, ja schrokken zelfs, maar bleven op hun pootjes staan. Van een waggelende "gang" waarvan in art. 22b der Algemene politieverordening sprake is en veelal leidt tot de arrestatie van den betrokkene, was geen sprake. Een enkele duif die het "graantje" wat rauw op de maag viel, werd onpasselijk, maar dat was dan ook het eenige. Zijn of haar collega's die genoegzaam hadden gegeten en gedronken verhieven zich in sierlijke vlucht naar hogere regionen, zochten in dakgooten een rustig plaatsje op om daar hun roes uit te slapen. Want dat moesten de eenigermate verbijsterde vangers toegeven, immuun bleven zij voor elk lawaai..... Nu ook deze methode gefaald heeft zal er wat anders op gevonden moeten worden."

Poging

De volgende dag deden de mannen van de Plantsoenendienst een hernieuwde poging. Onder grote publieke belangstelling spanden ze op het Plein een vinkennet. Weer deed de Haagsche Courant verslag: "Zoals de duivenvangers in de afgelopen dagen hebben kunnen constateren zijn de diertjes ondanks hun vertrouwelijkheid buitengewoon op hun Qui vive. Bij de geringste verdachte beweging vlogen zij op en kozen het vrije luchtruim. De verschillende methodes welke men heeft toegepast bleven practisch zonder resultaat. Men verspeelde er zijn tijd en zijn zenuwen mee.

Door het Nederlandsche Ringstation werd hedenochtend in de vroegte op het Plein een vinkennet opgericht. Nadat voer was gestrooid kwamen spoedig de duiven die al eenige dagen zoo goed als geen eten hadden gehad aanvliegen. Zij zetten zich in de nabijheid op de lantaarnpalen en op het vroede hoofd van Willem de Zwijger neer, keken naar het voer met een verlangenden blik maar verroerden geen enkele vleugel ondanks het liefelijk gefluit van de vogelaar die ze uitnodigde naderbij te komen.

Het voer dat later om het net heengestrooid werd vond natuurlijk wel aftrek. Vrolijk trippelden ze in het rond, maar het net lieten ze buiten beschouwing. Slechts een enkele brutale "vink" hipte er in maar het "als er maar een duif over het touw is dan volgen er meer" werd hier niet bewaarheid." Aldus de Haagsche Courant.

Het was de bedoeling dat het vinkennet de hele dag op het Plein zou worden gebruikt, maar er kwamen zoveel mensen kijken dat naar het minder drukke Binnenhof werd uitgeweken. De Haagsche Courant:

"Het vangen ging daar ook inderdaad vlotter, mede doordat men de hulp kreeg van een meisje dat de duiven dagelijks voert. In één slag ving men b.v. ongeveer 30 duiven. Het ligt in de bedoeling over eenige dagen de duiven te vangen bij de Koekamp en op het Jozef Israëlsplein. Tenslotte wijzen we nog eens op de noodzaak de diertjes niet te voeden."

Verbod

Uiteindelijk werd op 3 augustus 1942 het houden van duiven verboden en moesten alle postduiven worden afgemaakt. Duivenhouders moesten hun postduiven doden en de poot met de ring tot aan het eerste gewricht afsnijden en bij de politie inleveren. Voor iedere poot kregen ze twee gulden. Niet alle postduivenhouders volgden dit bevel op en overleefde een aantal duiven de oorlog. In 1946 waren deze 'onderduikers' te zien op een postduivententoonstelling in Amicitia aan het Westeinde.

(Foto's Haags Gemeentearchief)

“Zij wenste niet onder te duiken”

Op 4 mei 1949 onthulde de vroegere Haagse gemeentesecretaris mr. dr. Boisson in het stadhuis aan de Groenmarkt een plaquette die de 25 ambtenaren van de Gemeentesecretarie gedenkt, die in de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen. Bij zijn afscheid had hij als geschenk van het personeel om deze steen gevraagd.

Een van de namen op de zwarte gedenksteen is J. Gobits-Wilkens. Bij de onthulling las Boisson de in blauw getypte tekst met bijzonderheden over deze ambtenaar voor, die slechts 36 jaar oud werd. Zij was op 1 januari 1906 in Den Haag geboren en deed op 4 en 5 juni 1933 mee aan het Internationaal Joodsch Sportfeest in het Zuiderpark. Bij de 5-kamp voor dames won zij de eerste persoonlijke prijs. Jaantje Gobits-Wilkens was ook betrokken bij de organisatie van dit sportfestijn.

Omdat zij een Jodin was werd zij op 1 maart 1941 bij de gemeente ontslagen. Zij had kunnen onderduiken, maar wilde haar ouders niet alleen achter laten en belandde in Auschwitz.

Mevrouw J. Gobits-Wilkens, geboren 1 januari 1906.

Was werkzaam aan de Afdeling A.Z.A. der Gemeentesecretarie.

Van 2 Juli 1928 tot 15 November 1929 tijdelijk ambtenaar.

Van 15 November 1929 tot 1 Maart 1941 vast ambtenaar (schrijver).

Ontslag: 1 Maart 1941.

Overlijdensdatum: 7 December 1942.

Vergast in Auschwitz.

Streng voor zichzelf in haar geloof en haar levensopvatting.

Een hoogstaand karakter.

Zij wenste niet onder te duiken, omdat zij haar Ouders niet alleen wilde achterlaten.

Zeer gewaardeerd als mens en collega.

Verdienstelijk voor het verenigingsleven; uitblinkend op het gebied van de atletiek.

Door haar persoonlijke eigenschappen mocht zij veel vriendschap ondervinden.

Met droeve zekerheid moet ik aannemen dat

Na de oorlog moest de Gemeentelijke Plantsoenendienst het vooral door de aanleg van de Atlantikwal verwoeste groen in de stad herstellen. Behalve dat duizenden woningen waren gesloopt waren in bossen en plantsoenen 50.000 bomen gekapt. Ook was veel groen verdwenen omdat de bevolking hout nodig had om te stoken en te koken.

Aangepakt moesten worden 10 hectare bos, 260 hectare plein- en perkbeplanting en 240 kilometer straatbeplanting. Zo was het Haagse Bos voor een groot gedeelte kaalgeslagen voor de tankgracht, was er van de Scheveningse Bosjes weinig over, waren de Bosjes van Pex en een deel van de Bosjes van Poot verdwenen en had Meer en Bos zwaar geleden. Andere groengebieden hadden grote schade opgelopen door mislukte lanceringen van de V1 en V2 raketten.

De medewerkers van de Gemeentelijke Plantsoenendienst moesten dat onder leiding van directeur Doorenbos, die door de Duitsers was ontslagen omdat hij weigerde 'zijn' plantsoenen te vernielen maar weer was benoemd, zonder hun collega Cornelis Geers doen. Veel van hen waren als krijgsgevangene of na de razzia's in november 1944 als dwangarbeider naar Duitsland vervoerd.

Verzet

Tuinman Cornelis Geers, op 16 december 1910 in Boskoop geboren en op 29 maart 1933 in Den Haag getrouwd met de eveneens in 2010 in Den Haag geboren Cornelia van Essen, keerde als enige niet terug naar zijn woning aan de Hugo Verrieststraat 6. Hij zat in het verzet bij de Ordedienst en werd op 21 februari 1942 door de Duitsers opgepakt.

KL. BUCHENWALD

(Männer)

T/D Nr.

--	--	--	--	--	--	--	--

GEERS

N.A.M.E.

Cornelis

Vorname

16.12.1910

Geb.-Datum

Boskoop

Geb.-Ort

136411

Häftl.-Nr.

Häftl. Pers. Karte	☒	Mil. Gov. Quest.	☐	Dokumente:	5
Effektenkarte	☐	Order f. Disp.	☐	Inf. Karten:	
Effektenverzeichnis	☐	Todesmeldung	☐	Bemerkungen:	
Postkontr.-Karte	☐	Soz. Vers. Unterlagen	☐		
Schreibst.-Karte	☒	Zahnbehandlungskarte	☐		
Häftl. Pers. Bogen	☐	Korrespondenz	☐		
Revierkarte	☐	☐		
Krankenblätter	☐	☐		
Arbeitskarte	☒	☐	Umschlag-Nr.:	
Geldverw.-Karte	☐	☐		
Nummernkarte	☒	☐		

Polit. 136411 Geers Cornelis
Holl.

geb. 16. 12. 10. Boskoop
Fabrikarb.

13 3 45

VERSTENKELT
20. APR 1945
08.9.

G 1

Doss. 20402
Sterbeurkunde

(Sonderstandesamt Arolsen, Kreis Waldeck 1949/Abt. B.Nr. 1463)
Der Fabrikarbeiter Cornelis Geers

wohnt in Den Haag, Hugo Verriest-Strasse 6

ist am 19. April 1945 um Uhr Minuten
in Buchenwald verstorben.

Der Verstorbene war geboren am 16. Dezember 1910
in Boskoop

(Standesamt Nr.)
Vater: Hermanus Geers

Mutter: Margaretha Geers, geboren Broekhuisen

Der Verstorbene war nicht - verheiratet
mit Cornelia Geers, geboren van Essen

Arolsen, den 6. Dezember 1949

Der Standesbeamte
in Vertretung
[Handwritten Signature]

Staatsangehörigkeit: Niederlande.

Via enkele gevangenschappen zoals cel 511 van het Oranjestad waar hij van 25 juni tot 9 december vastzat, kwam hij als nummer 136411 terecht in het concentratiekamp Buchenwald.

In het Arolsen Archives, het grootste internationale archief ter wereld over slachtoffers en overlevenden van het naziregime in de Duitse plaats Bad Arolsen, zijn de kaarten terug te vinden waarop voor de administratie van het Konzentrationslager

Buchenwald de gegevens van 'Der Fabrikarbeiter' Cornelis Geers zijn genoteerd.

Met droeve zekerheid moet ik aannemen, dat mijn innig geliefde Man, **Cornelis Geers**, oud 34 j., op 19 April j.l. in het moordenaarskamp Buchenwalde, door uitputting is overleden. C. Geers—van Essen, Hugo Verrieststraat 6.

Datum

Het is onduidelijk op welk datum hij kort na zijn bevrijding uit het concentratiekamp is overleden. Op de Sterbeurkunde, de Duitse overlijdensakte, staat 18 april 1945. Er is ook een kaart waarop 20 april staat. In de door haar

geplaatste overlijdensadvertentie in het Vrije Volk en Het Parool van 18 juli 1945 houdt zijn echtgenote het op 19 april.

Ter nagedachtenis aan hem liet de Plantsoenendienst kort na de oorlog een kleine plaquette maken. Deze werd op de Gaslaan opgehangen en verhuisde in 1963 mee naar het nieuwe kantoor aan het Huygenspark.

Daarna ging de plaquette naar het Groenbedrijf aan de Marie Heinenweg in het Zuiderpark en in 1912 naar de stenen muur bij de andere monumenten op het Trekvlietplein.

Wederopbouw

Voor de collega's van Cornelis Geers die na de oorlog het verwoeste groen in de stad moesten herstellen, was er in 1945 in Pulchri Studio een feestavond onder het motto 'Voor de wederopbouw'. Ze gingen met de Haagsche Amusement-Vereniging Mandalika die optrad, op de groepsfoto.

Eer aan den Gemeentedienst

“Meeste ambtenaren deden tijdens de oorlog hun plicht”

In de Nieuwe Nederlander van 19 november 1945 stond een verslag van de eerste vergadering van de Haagse gemeenteraad na de Tweede Wereldoorlog. Tijdens deze vergadering in de raadzaal aan de Javastraat keek burgemeester De Monchy onder andere terug op het functioneren van de ambtenaren van de gemeente gedurende de oorlogsjaren.

De kop boven het verslag was “Eer aan den Gemeentedienst.”

De Nieuwe Nederlander: "Ter eere van onzen gemeentedienst mag gezegd worden, dat ook daar de meeste ambtenaren, die in 1940 werkzaam waren, hun plicht hebben gedaan. Gedurende een aantal distributieperioden leverde de Haagsche distributiedienst telkens 25.000 levensmiddelenkaarten voor onderduikers.

Een volk bestaat echter nu eenmaal niet alleen uit helden en er is geen reden het feit te verbloemen dat een kleine minderheid van de ambtenaren in meer of minder ernstige mate te kort geschoten is in de vervulling van zijn vaderlandsche taak.

Onmiddellijk na de bevrijding hebben Burgemeester en Wethouders dan ook niet alleen de tot de N.S.B. behorende ambtenaren en werklieden (312 in getal) geschorst, maar tevens een 210-tal leden van het gemeentepersoneel, die zich naar den indruk der diensthoofden niet goed gedragen hadden, met ongevraagd verlof gezonden, in afwachting van de voorziening, welke van Regeeringszijde te wachten was.

Berecht

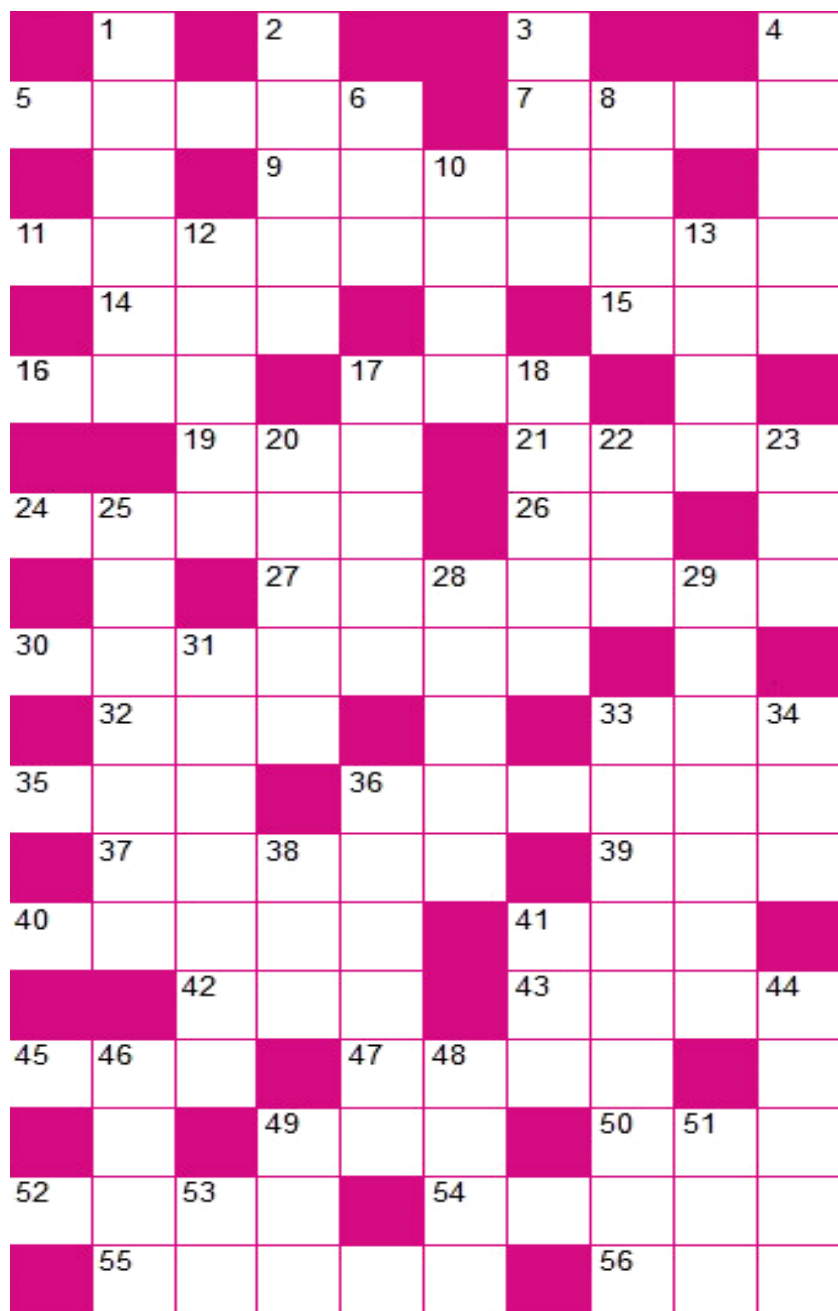
Ingekomen klachten deden het aantal te onderzoeken gevallen tot 1160 stijgen. Thans zijn 646 zaken berecht. Het laat zich aanzien, dat de verdere behandeling vlugger zal loopen, omdat daarin de meeste N.S.B.-gevallen zijn, waarbij de beslissing in den regel gemakkelijk is.

Aan den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn 132 personen voor ontslag voorgedragen, 335 anderen zijn disciplinair gestraft met berisping, onthouding van periodieke verhoogen, terugzetting in rang, enz.

Ten aanzien van 179 was de conclusie, dat zij zich niets te verwijten hadden of wel dat tegenover een enkelen misgreep zooveel verdienstelijk vaderlandsch werk stond, dat er voor eenige bestraffing geen reden was."

(Foto's Haags Gemeentearchief)

KRUISWOORDPUZZEL

OMSCHRIJVING

Horizontaal:

5 plaats in Italië **7** muziekinstrument **9** Europese hoofdstad **11** nuance
14 dierenverblijf **15** vordering **16** golfterm **17** bar **19** konijnenras
21 slotwoord van een gebed **24** gesteldheid **26** muzieknoot
27 grillig van vorm **30** publieke aanprijzing **32** ankerplaats
33 tennisterm **35** of iets dergelijks **36** kookinstructie **37** Spaanse
aansprektitel **39** nieuw (in samenstellingen) **40** strop
41 ijzerhoudende grond **42** Gelderse plaats **43** bezinksel **45** vreemde
munt **47** teken van verkoudheid **49** Gelderse plaats **50** Engels café
52 bridgeterm **54** transformator **55** deel van Frankrijk **56** zeepwater

Verticaal:

1 hartige taart **2** kust onder de wind **3** gast **4** iedere dag **6** deel van de
hals **8** verbond **10** naar beneden **12** uitroep van vreugde **13** plaats in
Frankrijk **17** boven het gewone **18** logee **20** Amerikaanse munt
22 Chinese deegwaar **23** bovenste dakrand **25** plezierreiziger
28 ondersteboven **29** gebouw in Amsterdam **31** van zekere houtsoort
33 bibliotheekpas **34** bruto **36** dampend **38** teugje **41** lofdicht
44 soort dans **46** soort struisvogel **48** een beetje **49** enzovoort
51 vliegende schotel **53** westerlengte

De letters bij de volgende nummers vormen een woord:

22, 48, 33, 48, 20, 8, 22, 21, 21, 5, 30, 3, 18, 46, 2, 17, 6

Stuur de oplossing voor 13 mei naar:

VSAG, Zuidlarenstraat 57 2545VP Den Haag

of mail naar: vsag@denhaag.nl

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,--
verloot. De oplossing van de puzzel in het Journaal van april is
LENTEAKKOORDEN. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar Carla Brijer
uit Den Haag.

Afdelingen en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden de activiteiten plaats in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

BILJARTEN

Maandag t/m vrijdag 9.00 - 13.00 uur, 13.00 - 17.00 uur

Dhr. F.J.M. Kalse, tel. 070 - 394 03 64

frans-bep@ziggo.nl

Per maand € 8,00

BRIDGE

Woensdag 13.00 - 16.00 uur

Dhr. R. Maring, tel. 06 - 440 240 41,

vsag.bridge@outlook.com

Per maand € 5,00

FIETSEN

Van maart tot en met oktober op de 2e zaterdag van de maand

Dhr. T. van der Linden, tel. 06 - 387 841 71

vanderlindenton87@gmail.com

HANDWERKEN

Maandag 13.00 - 16.00 uur

Mevr. G.G.M. Looijen-den Boer, tel. 070 - 366 03 09

c.looyen3@kpnplanet.nl

Per maand € 5,00

KEEP FIT

Stadhuis Spui, woensdag 14.00 - 15.00 uur in groepsverband
Uitsluitend de deelnemers van deze groep kunnen op een andere dag
of tijd ook individueel fitnessen

Dhr. B. van Amstel, tel. 06 - 136 732 19

amstdijk@ziggo.nl

Per maand € 20,00

KOERSBAL

Sportcomplex Erasmus, maandag 13.30 - 15.30 uur

Dhr. H.Th. Bielefeld, tel. 070 - 345 17 62

h.t.bielefeld@hetnet.nl

Per maand € 1,50

SCHILDEREN

Maandag 9.00 - 12.00 uur

Dhr. J. Vos, tel. 070 - 355 82 81

strandvos@ziggo.nl

Per maand € 5,45

YOGA

Dinsdag 10.00 - 11.00 uur

Mevr. M. Hendriks-Zuidwijk, tel. 070 - 323 94 15

greethendriks@casema.nl

Per maand € 18,50

WATERGYM

Escamphof, Escamplaan 57, woensdag 16.15 - 17.00 uur en
17.00 - 17.45 uur, donderdag 15.00 - 15.45 uur

Mevr. Y. Heemskerk-Brunings, tel. 06 - 309 003 75

yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com

Per maand € 21,50

Indien onbestelbaar
s.v.p. retourneren naar:
VSAG
Zuidlarenstraat 57
zaal 1.09
2545 VP Den Haag

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

